

Literatūras un grāmatniecības padomes sēde

2023. gada 22. novembrī

Sēdē piedalās: R. Punka, L. Buševica, D. Sparāne-Freimane, S. Tretjakova, I. Balode, I. Kolmane, V. Ernštreits.

Pieaicināti: A. Logina, L. Birzaka-Priekule, U. Zariņš, M. Matrevics, R. Dementjeva

Sēdē nepiedalās: A. Ērglis, M. Treile, A. Jundze, V. Kilbloka, S. Kušnere, S. Timofejevs, I. Bodnarjuka-Mrazauskas, E. Eglāja-Kristsone.

Darba kārtība:

1. Latvijas viesu valsts plāni Frankfurtes grāmatu tirgū un līdz šim paveiktais
2. Lasīšanas (lasītprasmes) veicināšanas jautājums bērnu un jauniešu auditorijā
3. Samazinātās 5 % PVN likmes grāmatām nozīme nozares attīstībā

1. R. Dementjeva informē par platformas “Latvian Literature” darbību, Frankfurtes viesu valsts statusa nozīmi un ieguvumiem un līdz šim paveikto attiecībā uz sadarbību ar Vāciju (vairāk pielikumā – prezentācijas datnē “LLprezentācija_labots2”). Šobrīd zināms, ka viesu valsts statuss 2025. gadā piešķirts Filipīnām, bet 2026. gads – Čehijai (info uz šo brīdi - 2027. gads – Čīlei). Latvija pretendē uz nākamo gadu periodu sākot no 2028. gada, bet jau šobrīd ir nepieciešams strādāt pie Latvijas literatūras redzamības Vācijā un vāciski runājošajās zemēs, kā arī plašāk un pamanāmāk parādīties Frankfurtes grāmatu tirgū, taču šobrīd ir neskaidra iespējamā sadarbībā ar LIAA, kas līdz šim nodrošināja Latvijas stendu Frankfurtes grāmatu tirgū.

L. Buševica atzīmē nepieciešamību sarunai ar Ekonomikas ministriju saistībā ar Latvijas stenda nodrošināšanu Frankfurtē, jo beidzies līdzšinējā ES struktūrfondu programma, ar kuras palīdzību LIAA nodrošināja stendu (izmaksas ap 90 000-100 000 euro).

A. Logina informē, ka tikšanās ar Ekonomikas ministru saistībā ar radošo industriju eksporta jautājumiem tiek plānota un jautājums par EM atbalstu un LIAA turpmāko iesaisti tiks pārrunāts.

2. S. Tretjakova informē, ka 2023. gada rudenī uzsāktas sarunas ar IZM par lasīšanas veicināšanas nepieciešamību bērnu un jauniešu auditorijā un panākta vienošanās par sadarbību ar Valsts Izglītības satura centru par Profesionālās pilnveides programmas izveidi un īstenošanu lasīšanas veicināšanas metodikas apguvei skolu personālam – skolotājiem un skolu bibliotekāriem 2024. gadā (vairāk pielikumā – prezentācija datnē “IZM_KM_restarts_lasīšanai”). Atzīmē, ka jādomā, kā šajā mērķgrupa iekļaut arī pašvaldību bibliotēku bibliotekārus, jo LNB lasīšanas veicināšanas programmas norisinās galvenokārt šajā vidē. Sarunas ar IZM tiks turpinātas, lai rastu risinājumu plašākai lasīšanas veicināšanas programmu īstenošanai skolās un pirmskolās. Plānots attīstīt projektu “Lasīšanas līgzdas”, kas ietver lasīšanu veicinošas un grāmatu pieejamības vides/telpas izveidi pirmskolas izglītības iestādēs. Atzīmē, ka būtiski, lai lasīšanas iniciatīvas parādītos arī sabiedriskos medijos, šis būtu pārrunājams ar SEPL. Padomē tiek pārrunāta arī sociālo tīklu ietekme uz bērnu un jauniešu iesaisti grāmatu lasīšanā, šobrīd tā veiksmīgi darbojas, bet galvenokārt literatūras popularizēšanai angļu valodā.

V. Ernštreits atzīmē, ka sarunās ar IZM ir būtiski pārzināt izglītības sistēmas finansēšanas mehānismus, lai veicinātu sadarbību un finansējuma novirzīšanu lasītprasmes veicināšanai.

U. Zariņš informē, ka no 2024. gada KM bāzes budžetā iekļauti 400 000 euro lasīšanas veicināšanai, kas iekļauj atbalstu lasītprasmes programmām un grāmatu iepirkumam pašvaldību bibliotēkās.

L. Logina informē, ka šodien no KM puses ir parakstīts Ļubļanas memorands lasītprasmes un lasīšanas veicināšanai <https://readingmanifesto.org/>.

R. Punka uzsver, ka Ļubļanas manifesta idejas jāpopularizē iespējami plaši, jo tā pamatā ir plaši ilgstoši pētījumi, kuru rezultāti jāņem vērā arī izglītības jomā, kur pašlaik pārlietu liels uzsvars tiek likts uz digitālo saturu, bet jaunākās tendences ir atgriezties pie lielākas drukāto grāmatu lomas izglītības procesā, kā arī uz lasīšanas veicināšanu visās vecuma grupās, gādājot par kvalitatīva satura pieejamību arī pieaugušajiem lasītājiem.

3. PVN jautājums.

R. Punka informē, ka kopš 5% PVN likmes ieviešanas 2022. gada janvārī ir neapšaubāmi pierādījusies tās labvēlīgā ietekme, jo šis solis palīdzējis nodrošināt labāku naudas plūsmas apriti un līdzekļu pieejamību jaunu projektu īstenošanai, kā arī ļāvis daļēji amortizēt visus sadārdzinājumus, ar kādiem saskaras ekonomika kopumā un grāmatniecības nozare specifiski (papīra cenu straujā kāpumā dēļ 2022./2023. gadā). Cenu pieaugums nozarē salīdzinošs zemāks nekā citās jomās. Lūdz KM nepārtraukti sekot jebkādam FM iecerēm attiecībā uz nodokļu likmju optimizāciju un gadījumā, ja tiek piedāvāts atcelt pazeminātās likmes, rosināt grāmatām piemērot 0% PVN, ko kopš neilga laika pieļauj ES likumdošana.

Padomes priekšsēdētāja (*paraksts)

R. Punka

Protokolēja (*paraksts)

L. Buševica

***DOKUMENTS PARAKSTĪTS ELEKTRONISKI AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**